

відповіді на питання. Чудово, якщо студенти мають постійний доступ до матеріалів курсу у вигляді відеолекцій, підручників, інструкцій щодо виконання вправ та користування онлайн-інструментами. При виконанні контрольних завдань студентам треба допомогти зрозуміти, навіщо виконується робота та за якими критеріями відбувається її оцінювання.

Попри всі вигоди дистанційного навчання, живе безпосереднє спілкування викладача з учнями залишається вкрай важливим. Особливо актуальним воно є для першокурсників, які тільки починають входження до навчального процесу і потребують живого спілкування та підтримки. Тому в ситуації карантину важливо скористатися зручністю і гнучкістю дистанційного курсу та перевагами традиційного класу.

Рівень організованості студентів, які опинилися у незвичних для них умовах, може бути суттєво гіршим за звичайний. Вони мають навчитися використовувати нові інструменти онлайн-освіти та краще опанувати прийоми самоосвіти. Студенти і викладачі у новій ситуації проводять багато часу перед комп'ютером, що не можна назвати корисним.

Студенти навчаються по-різному і у звичайних умовах. Вони так само по-різному навчатимуться за допомоги дистанційних інструментів і методів. Головне для викладача зараз - підтримати студентів, а для адміністрації університету - підтримати і студентів, і викладачів.

К. А. Єремєєва

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ТА ТЕСТУВАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ, ПЛАТФОРМИ ТА ПРОБЛЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Упровадження змішаного навчання актуалізує питання впровадження таких засобів перевірки знань студентів, які б давали змогу охопити більшу аудиторію, велику кількість тем за менший проміжок часу. Саме цим вимогам відповідає онлайн-тестування. У методичних вказівках, які видало Міністерство освіти та науки України щодо впровадження змішаного навчання у закладах вищої освіти, онлайн-тестуванню не приділено спеціального підрозділу. Автори методичних вказівок лише побіжно згадують деякі аспекти застосування онлайн-тестування. Тож є нагальна потреба систематизувати досвід та можливості саме цієї діяльності, тим більше, що тестування все активніше застосовується в сучасному освітньому процесі.

Передусім необхідно розглянути основні переваги та недоліки онлайн-тестування. Плюси цієї діяльності полягають передусім у тому, що тестування може одночасно охопити значну аудиторію студентів. Справді, сучасні технології дають змогу автоматично сформувати вибірку з тестових завдань, які будуть відрізнятися у кожного студента, або, навпаки, – бути однаковими, залежно від мети діяльності. При цьому

відповіді від учасників тестування викладач отримує одночасно, що дає змогу миттєво сформувати наочну статистику успішності здобувачів освіти. Звісно, тестування дає змогу застосувати більш швидку перевірку результатів, адже більшість платформ для цієї діяльності надають можливість автоматизованої перевірки. Також тестування допомагає досягти більшої об'єктивності процедури, адже здобувачі освіти опиняються в рівних умовах та виконують завдання єдиного стандарту. Крім того, у випадку з відкритими питаннями, здобувач освіти має змогу продемонструвати поглиблене знання лише з кількох тем курсу. У той самий час тестування дає змогу моніторити успішність студентів з більшості питань, які виносились на підсумковий чи проміжний контроль. Але це і є основою для негативного ставлення до тестування у ЗВО. Тому є сенс описати мінуси цієї діяльності.

Отже, основним мінусом тестування є те, що воно не сприяє та не є показовим для можливостей студентів до абстрактного мислення, адже зазвичай тестові питання стосуються фактографічного матеріалу. Крім того, тестування не є показовим щодо такої компетентності, як формулювання студентом власних думок, наявності критичного мислення. Інколи, як жартують викладачі, це тільки заважає скласти тест, адже чотири або більше варіантів відповідей не можуть адекватно відобразити все багатоманіття досліджуваної реальності, а формат тестових питань не дає змоги довести свою думку. Особливо це стосується гуманітарних дисциплін. На жаль, тестування, яке має можливість охопити більшу аудиторію, знижує якість спілкування між викладачем та студентами. Крім того, така процедура виключає творчість студента, втім, для цього існують інші різновиди завдань. Тож, звичайно, найкращий ефект досягається шляхом комбінування тестових та творчих завдань.

Найбільше нарікань з боку викладачів викликає можливість відповідати навмання під час тестування та необмежений простір для списування. Для того, щоб зменшити вірогідність правильної відповіді навмання, укладачам тестових завдань потрібно мати на увазі такі стратегії тих, хто покладається на удачу. Отже, найчастіше студенти обирають:

- найбільш розгорнутий варіант відповіді;
- відповідь із середнім значенням (наприклад, якщо потрібно обрати одну з чотирьох послідовних дат, здобувач надасть перевагу другій або третій даті);
- найбільш «наукоподібну» відповідь зі складними термінами;
- щось знайоме;
- у питаннях на «правильно/неправильно» обрати «правильно» (за статистикою 60 % питань такого формату мають правильне формулювання).

Серед можливих стратегій зниження ризику списування під час онлайн-тестування, слід назвати:

- формулювання питань не повинні дослівно збігатися із фразами з методичної літератури, підручника тощо (це сповільнить пошук правильної відповіді шляхом копіювання питання для пошукового запиту);
- вимога вмикати веб-камери під час тестування та за можливості – вмикати демонстрацію екрана (кожному студенту або вибірково);
- тестові питання мають спрямовуватись не тільки на відтворення знань, а й на аналіз матеріалу;
- установлення часового обмеження для проходження тесту (інколи – установлювати таймер для кожного питання);
- улаштування сесій складання тестів для всіх студентів одночасно;
- зміна набору питань для студентів тих груп, які складатимуть тест пізніше;
- щорічна зміна банку тестів.

О. В. Кравченко

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ З ДОСВІДУ ПОЛЬСЬКИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Упровадження змішаного навчання стало викликом часу. Викладачі та вчителі прагнуть використовувати кращі практики, накопичені в освітньому процесі. Упровадження змішаного навчання в Польщі поєднує різні практики онлайн- і офлайн-освіти. Зокрема, дистанційне навчання практикується на освітніх платформах мовних шкіл, гімназій, ліцеїв та університетів.

Перевагами дистанційної освіти визначають свободу вибору часу та місця на навчання, врахування потреб студентів, індивідуалізація процесу навчання, використання різних віртуальних засобів навчання, збільшення ІТ-компетенцій, нові форми інтеграції та встановлення контактів.

Недоліками дистанційної освіти є виникнення почуття усамітнення, брак достатньої мотивації та вміння організації праці, формалізування навчання, необхідність володіння відповідною інформаційною інфраструктурою.

Освітні платформи використовують синхронні (чат, дошка, текстовий комунікатор, аудіо- та відеоконференція) та асинхронні (форум, електронна пошта, внутрішня пошта платформи, блог, вікі) форми комунікації.

Перевагами синхронної форми навчання є швидкість реакції, легкість уточнення відповіді, швидкість знаходження додаткових пояснень. Недоліками є допущення мовних або змістовних помилок, що виникають через бажання швидкої відповіді, можливість появи занадто великої кількості інформації, складності у відтворенні наведеної